Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 0 8 2 A 3 0 1 1 1

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA KOT DRUGI JEZIK

Izpitna pola 1

Razčlemba neumetnostnega besedila

Sobota, 30. avgust 2008 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca.
Priloga z neumetnostnim besedilom je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.
Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca.

Izpitna pola vsebuje 25 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 60. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom in jih vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Pri nalogah izbirnega tipa izberite samo eno rešitev, če v navodilu ni določeno drugače. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev napišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z nič (0) točkami. Pazite na slovnično in pravopisno pravilnost odgovorov.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 3 prazne.

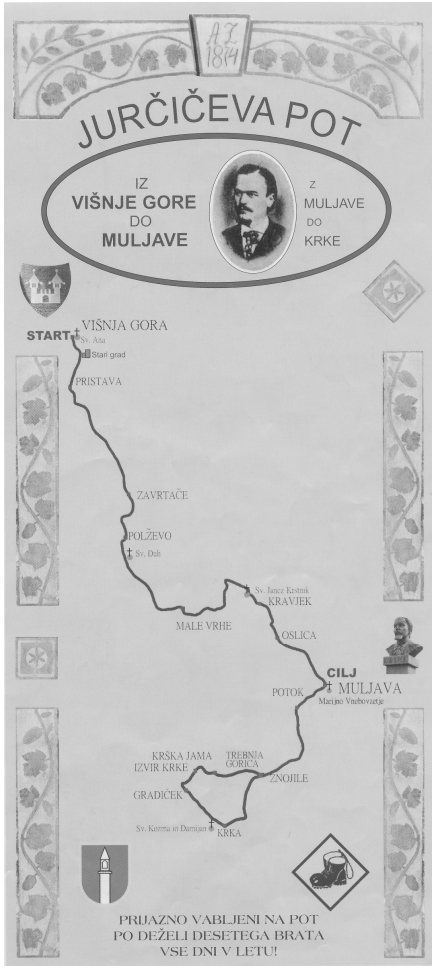
© RIC 2008

Poklicna matura, Poklicna matura, Poklicna matura, Poklicna matura, Poklicna matura, Poklicna matura,

Priloga k izpitni poli 1

JURČIČEVA POT

Pešpot iz Višnje Gore na Muljavo je izziv za vse, ki ste željni posamično ali v družbi preživeti dan v čudoviti naravi in v izbranem kulturnem okolju. Hoje po 15 km dolgi poti brez postankov je dobre 3 ure.

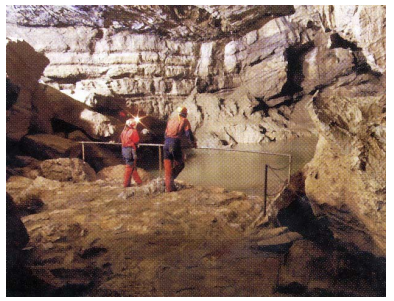

Od 150-letnice Jurčičevega rojstva se vsako leto prvo soboto v marcu odpravimo po tradicionalni Jurčičevi poti, ki smo jo leta 1998 podaljšali s šolsko potjo do Krke.

Jurčičeva pot se začne v starodavni **Višnji Gori**. Po kratkem sprehodu skozi srednjeveško mestno jedro in mimo cerkve sv. Ane s cehovskimi oltarji se začnemo vzpenjati po mehki gozdni poti do razvalin **Starega gradu** (520 m). Grad je bil v 11. stoletju prebivališče pomembnih višnjegorskih gospodov. Od tod se napotimo do vasice **Pristava** (550 m), zavijemo levo k vasi **Zavrtače** in hodimo nekaj časa po gozdnem kolovozu. Po dobri uri zmerne hoje pridemo do hotela na **Polževem** in na vrhu planote zagledamo podružnično cerkvico sv. Duha (630 m) z imenitnim gotskim portalom. Z vrha nadaljujemo pot po mehki travnati poti proti JV in hkrati uživamo ob najlepšem razgledu. Pred nami se odpirajo svetle dolenjske doline, ob lepem vremenu pa se nam približajo planote in vrhovi alpskih gora. Do vasi **Male Vrhe** (517) potrebujemo 20 minut hoje. Zdaj vstopamo v osrčje krajev, v katere je Jurčič postavil večino svojih pripovedi. Iz vasi zavijemo proti vzhodu, proti komaj vidnim razvalinam gradu Roje, prizorišču Jurčičeve povesti Grad Rojinje. Od tod se spustimo strmo navzdol, obidemo sotesko in pridemo do kmetije Kaščarjevih, ki stoji v bližini razvalin gradu **Kravjek**, ki je v prvem slovenskem romanu Deseti brat imenovan Slemenice. Grad je prvič omenjen v listinah leta 1243. Lahko pa se odločimo za pot mimo ribnika **Laškovec**; obe poti nas pripeljeta do cerkve sv. Janeza Krstnika, kjer se je vredno ustaviti tudi zaradi nagrobnika viteza Foedransberga, enega izmed lastnikov gradu Kravjek. Pot od Kravjeka čez vas **Oslica** je lepa in po dvajsetih minutah smo na cilju.

Sprejme nas **Jurčičeva domačija**, svet kulturne dediščine in izvirne domačnosti. Domačija pisatelja Josipa Jurčiča se je razvila v pravi etnografski muzej na prostem, ki ga na leto obišče nad 15.000 ljudi. Poseben čar dodaja Jurčičevini Letno gledališče, kjer domača gledališka skupina vsako leto uprizori eno izmed Jurčičevih del. Predno zapustimo Muljavo, se ustavimo še v poznogotski cerkvici Marijinega vnebovzetja, znani po zlatem baročnem oltarju in znamenitih freskah Janeza Ljubljanskega iz sredine 15. stoletja. Z Muljave lahko nadaljujemo pot proti Krki, kjer je Jurčič obiskoval osnovno šolo. Z Jurčičeve domačije nas pot pelje do Bajerja. Od tod se napotimo proti **Potoku**, vasici pod Muljavo, mimo lovske koče čez **Znojile** po stezi pod rebrijo do **Trebnje Gorice** in naprej do izvira Krke. **Krška jama** je lepo urejena in osvetljena. V njej si lahko v akvariju ogledamo avtohtono človeško ribico. Pot nadaljujemo čez vas **Gradiček** do stare šole na **Krki**.

Pot od Muljave do šole na Krki je dolga dobre 4 km, prijetna in lahka v vseh letnih časih.

Jurčičevo pot je trasiralo Planinsko društvo Viharnik, vzdržuje pa jo Planinsko društvo Polž Višnja Gora.

Turistično društvo Višnja Gora 031 343 871
Jurčičeva domačija (01)787 65 00
Turistično društvo Krka 041 691 800
obc.ivancna.gorica@siol.net; www.ivancna-gorica.si

Tekst zbrali in uredili: Tatjana Lampret, Pavel Groznik in Matej Šteh
Fotografija: Leopold Bregar
Oblikovanje: Joanna Zajac
Založila in izdala Občina IVANČNA GORICA
IVANČNA GORICA, februar 2007

(Prirejeno po zloženki Jurčičeva pot)

Prazna stran

Pozorno preberite izhodiščno besedilo in rešite naloge.

1. Poimenujte temo izhodiščnega besedila.

   Tema besedila: _____

   (1 točka)

2. Na črti napišite, katera dva bistvena podatka o Jurčičevi poti izvemo iz uvodnega odstavka?

   _____ _____

   (1 točka)

3. Komu je predvsem namenjeno izhodiščno besedilo?

   _____

   (1 točka)

4. Iz uvodnega odstavka izpišite glagol, s katerim sporočevalec naslovnika neposredno nagovarja.

   _____

   (1 točka)

5. Dopolnite povedi z manjkajočimi podatki o izhodiščnem besedilu.

   Izhodiščno besedilo je oblikovala _____. Izdano je bilo

   _____ (kdaj) _____ (kje).

   (3 točke)

6. Na črtico pred posamezno podtemo napišite ustrezno številko odstavka.

   ____ Jurčičeva domačija in pot do Krke
   ____ potek poti

   1 Jurčičeva pot se začne …
   2 Od 150-letnice …
   3 Sprejme nas ...

   (2 točki)

7. Določite ustrezno zaporedje krajev na poti v drugem odstavku izhodiščnega besedila, tako da na črtico v vsaki vrstici napišete ustrezno številko od 1 do 4.

   ____ Oslica
   ____ Pristava
   ____ Male Vrhe
   ____ Polževo

   (1 točka)

8. Na podlagi izhodiščnega besedila imenujte prizorišči dveh Jurčičevih pripovedi.

   roman Deseti brat: _____

   povest Grad Rojinje: _____

(2 točki)

9. Obkrožite DA, če trditev ustreza vsebini izhodiščnega besedila, ali NE, če ji ne ustreza.

Josip Jurčič je napisal prvi slovenski roman.	DA	NE
Tradicionalni pohod je od leta 1998 vsako prvo soboto v marcu.	DA	NE
Grad Kravjek je bil prvič omenjen v listinah v srednjem veku leta 1243.	DA	NE
Nagrobnik viteza Foedransberga, enega izmed lastnikov gradu, se nahaja na Slemenicah.	DA	NE
Jurčičeva domačija je postala prvi slovenski etnografski muzej na prostem.	DA	NE
Janez Ljubljanski je sredi 15. stoletja naslikal freske v muljavski cerkvici.	DA	NE

(4 točke)

10. Na podlagi izhodiščnega besedila pripišite ob navedenem kraju znamenitost, značilno za posamezen kraj.

    Višnja Gora _____

    Muljava _____

(2 točki)

11. V vsaki povedi podčrtajte po eno ustrezno rešitev.

    – Izhodiščno besedilo je umetnostno/neumetnostno.
    – Glede na prevladujoči namen sporočevalca je poizvedovalno/vrednotenjsko/prikazovalno/povezovalno.
    – Besedilo je enogovorno/dvogovorno.
    – Glede na izbrani krog naslovnikov je zasebno/javno.

(2 točki)

12. Določite besedilno vrsto, tako da podčrtate pravilno možnost.

    Izhodiščno besedilo je reklama za Jurčičevo pot/reportaža s pohoda po Jurčičevi poti/predstavitev Jurčičeve poti/ /navodilo za pohodnike na Jurčičevi poti.

(1 točka)

13. Katere besedilne vrste bi tvorili:

– če bi želeli, da gre vaš prijatelj z vami po Jurčičevi poti? _____

– če bi hoteli izraziti svoje mnenje o organizaciji prireditev na Muljavi? _____

– če bi se želeli turističnemu društvu zahvaliti za prijaznost in pogostitev? _____

– če bi na Jurčičevi domačiji po nesreči zvrnili razstavno vitrino s knjigami? _____

(2 točki)

14. Označite z **X** subjektivni besedni zvezi.

mestno jedro	
šolska pot	
čudovita dežela Desetega brata	
širša javnost	
najlepši razgled	

(2 točki)

15. Pojasnite pomen besedne zveze *dobre 3 ure hoje* in obkrožite pravilno rešitev.

Dobre 3 ure hoje pomeni,

a) točno 3 ure.
b) malo več kot 3 ure.
c) malo manj kot 3 ure.

(1 točka)

16. Podčrtajte besedo, ki ne spada v isto besedno družino, in svojo odločitev utemeljite v povedi.

p e š p o t p o t o v a n j e p o d p l a t p o t n i k o d p o t o v a t i

Utemeljitev: _____

_____

(3 točke)

17. V izhodiščnem besedilu je omenjeno Planinsko društvo Viharnik.

A Podčrtajte pravilno možnost.

Planinsko društvo Viharnik je o b č n o / l a s t n o ime.

B Preberite slovarski sestavek in na podlagi razlage pomenov besede viharnik v povedi pojasnite, kako si razlagate izbiro imena planinskega društva.

vihárnik -a m (â) **1.** *samotno drevo v gorah, ki kljubuje viharjem:* posedli so okrog starega viharnika; krivenčast, mogočen, suh viharnik; viharnik na robu skalnega previsa; macesen viharnik // ekspr. *človek, ki je sposoben prenašati težave:* fant je viharnik iz gorske doline; samotarski viharnik **2.** *predstavnik viharništva:* pisatelj je bil viharnik in romantik; nazori viharnikov ♦ zool. viharniki *srednje velike morske ptice, ki se zbirajo ob gnezdenju in iskanju hrane, Procellariidae*

_____

_____

(4 točke)

18. Ugotovite, kaj poimenujejo izpisani glagoli, in jim določite glagolski vid. Podčrtajte ustrezno možnost.

Glagoli (*zastavimo, se napotimo, zavijemo, hodimo, pridemo …*) poimenujejo d o g a j a n j e / s t a n j e / d e j a n j a . Večina glagolov je d o v r š n i h / n e d o v r š n i h .

(2 točki)

19. V povedi podčrtajte pravilno obliko glagolov (nedoločnik ali namenilnik).

Z Muljave smo se odpeljali p o g l e d a t / p o g l e d a t i Krško jamo, toda človeške ribice si nismo mogli o g l e d a t / o g l e d a t i , ker so čistili akvarij.

(2 točki)

20. Glagola v oklepajih postavite v velelnik za 2. osebo množine in ju napišite na črti.

_____ (priti) do hotela na Polževem in na vrhu planote _____

(pogledati) cerkvico sv. Duha.

(2 točki)

21. Nikalni povedi pretvorite v trdilni in ju zapišite na črti.

Marko ne mara hoditi na izlete.

_____

Letos se mu ni treba udeležiti pohoda po Jurčičevi poti.

_____

(3 točke)

22. Predzadnja poved tretjega odstavka *(V njej si lahko ...)* se začne z zaimkom. Na črto napišite, na katero besedo/besedno zvezo se navezuje.

_____

(1 točka)

23. Kateri glas (v ali u) je v navedenih besedah zapisan s črko v? Na ustrezno mesto v preglednico zapišite **X**.

glas / črka	glas v	glas u
akvarij		
cerkev		
Polževo		
svet		

(2 točki)

24. V povedih popravite velike začetnice zemljepisnih lastnih imen, kjer je potrebno, tako da podčrtate napačne črke in nad njih napišete pravilne.

Nekako na pol poti med ljubljano in novim mestom leži ivančna gorica, obdana z mehkimi dolenjskimi griči. Ob lepem vremenu se nam od tam prikažejo kamniške alpe, krim in snežnik.

(3 točke)

25. Predstavljajte si, da ste prireditelj XV. pohoda po Jurčičevi poti. V imenu Turističnega društva Krka sestavite **javno obvestilo**. To naj vsebuje naslednje podatke: kraj, datum in uro začetka pohoda; cilj in predviden čas pohoda. Navedite pomembnejše kraje na poti in zaključno prireditev. Omenite možnost brezplačnega avtobusnega prevoza na začetek poti in naslov za prijave. Pri tem si pomagajte z izhodiščnim besedilom, manjkajoče podatke pa si izmislite sami.
Pišite na naslednjo stran.

(12 točk)

Prazna stran

Prazna stran